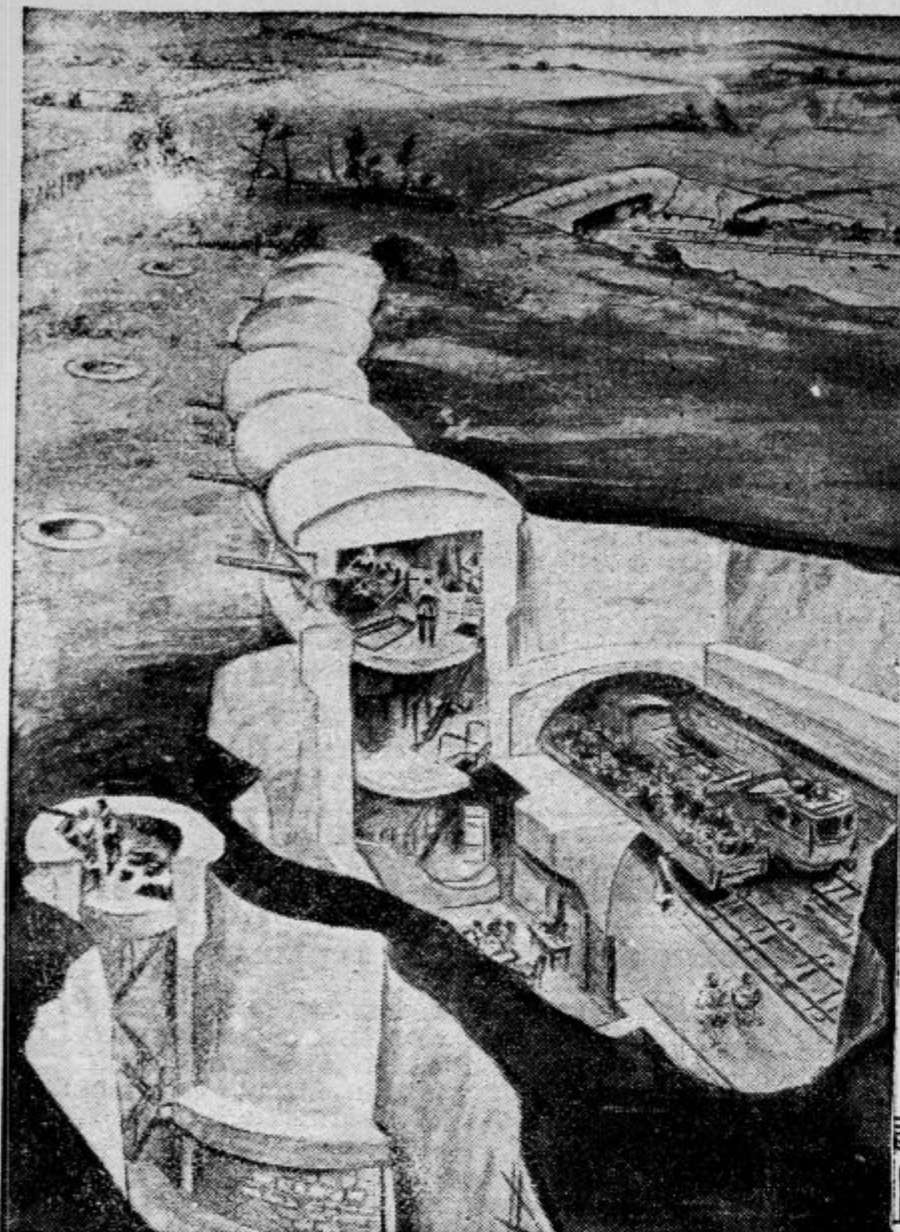
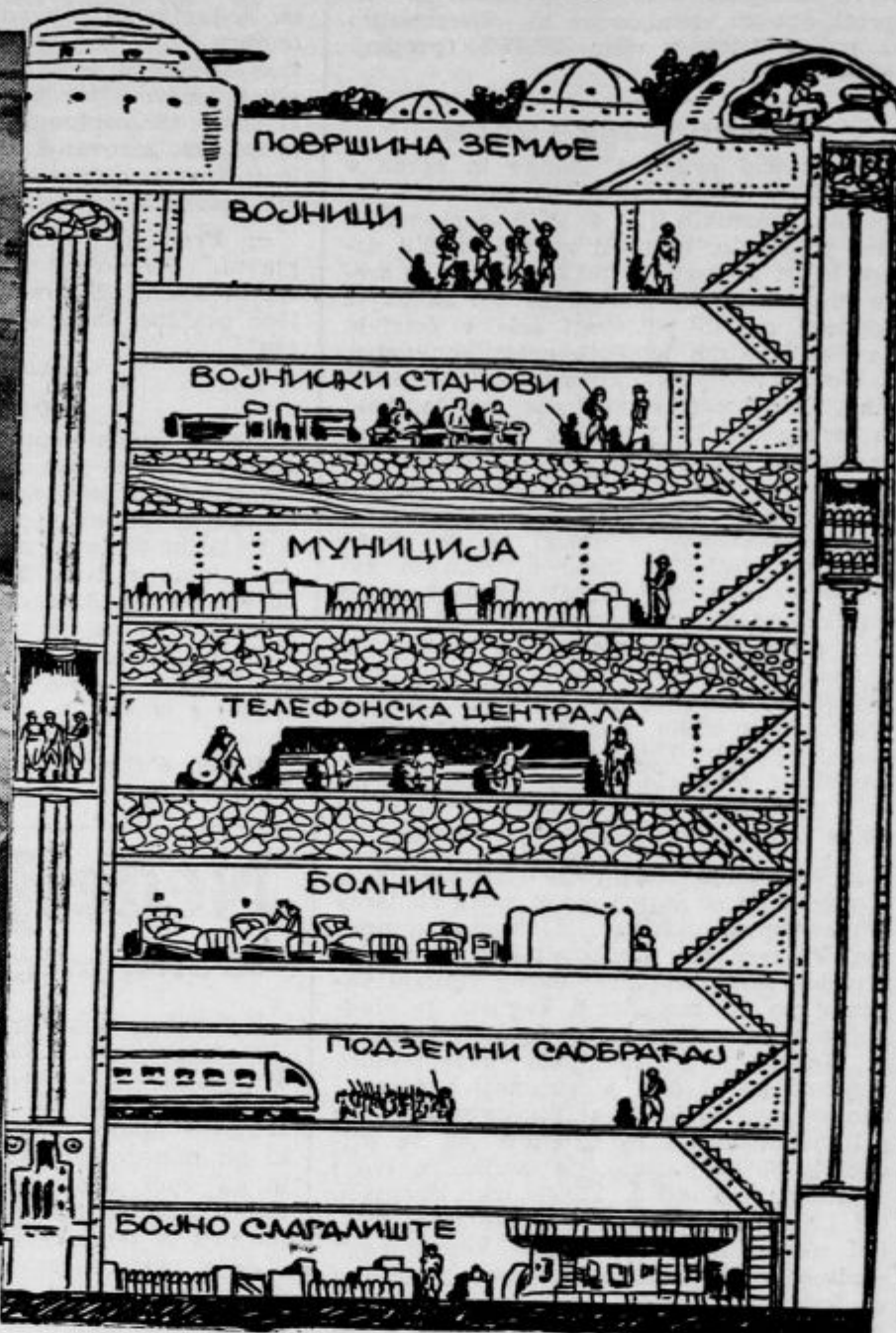

Kakšna je Maginotova linija

Na levi: Maginotova črta po naravi — Desno: Schematični prerez

Čenstohova, poljski Lurd

K srditim borbam na nemško-poljski fronti

Najznamenitejša poljska božja pot, slavna Čenstohova je v ognju in dimu vojnega požara prešla v nemško oblast. Mesto leži z 232 km od Varšave in šteje nad 80.000 prebivalcev. V tem »poljskem Lurdu«, ki ima največjo cerkev v vsej Poljski, je tu, di močno razvita industrija, tako da mu dajejo značilno obeležje ne le zvoniki cerkva, marveč tudi številni tovarniški dimniki.

Največja znamenitost Čenstohove sta cerkev in samostan pavlincev na Jasni gori. Jasna gora je komaj nekoliko višja od ljubljanskega Rožnika, leži pa tako, da obvladuje vso bližnjo okolico. Cerkev je bila zgrajena v 14. stoletju v gotičnem slogu, ko pa je l. 1690 zgorela, so jo prezidali v baročno stavbo. V eni izmed kapel tega veličastnega božjega hrama, ki je še ohranila gotični značaj, imajo v oltarju »čudodelno podobo Matere božje«. O nji pripoveduje legenda, da jo je naslikal sveti Lukež. Beli meniki radi pripovedujejo tujo o čudni usodi črne Madone z Jezuskom. Baje so jo imeli pri sebi menihi v libijskih puščavah. Nato je prispela v Carigrad, odkoder so jo križarji prenesli na Poljsko. Kakor koli je že, slika razodeva častitljivo starost. Marija ima na obrazu dve zarezi, o katerih pripovedujejo, da potekata od husitskega bodala.

Poljsko ljudstvo veruje, da je čenstohovska Marija čudodelna. Zidovi kapele so kar pokriti z darovi hvaležnih romarjev. Toliko src iz medij in celo iz dragih tvarin je tu, toliko drugih simbolov utešenih in neutešenih človeških želja, da tiče drug ob drugem kakor mozaike. Med darovi je tudi poveljniška palica kralja Jana Sobieskega, ki je osvobodil Dunaj od Turkov.

Poljski kralji in kraljice so pogosto obiskovali Jasno goro. V lepem in bogato opremljenem samostanu so imeli svoje posebne sobe. Tako se je z versko tradicijo počasi zvezala tudi nacionalna. Po razdelitvi Poljske, v stoletju zatiranja in preganjanja Poljakov, je postala Čenstohova tudi nacionalna božja pot. Saj je s cerkvi, jo in samostanom na Jasni gori združene precej narodne zgodovine. Ustanovitelj samostana je bil kralj Ladislav Jagiellonski; tu je bila znamenita trdnjava, v kateri se je prior Kordecki uspešno upiral navali švedov l. 1655. Tudi v Sienkiewiczovih ro-

manjih najdemo prizore iz bojev za Jasno goro.

Sleherno leto prihajajo v Čenstohovo stotisoči poljskih romarjev. V glavnih dneh, t. j. med Velikim in Malim smarom se zbere okrog Marije Čenstohovske do 300.000 ljudi iz vseh krajev Poljske. Mnogi so celo iz oddaljenih krajev prihajali peš. Ta romanja so bila znamenita z narodopisne strani, saj so se kazale originalne, slikovite narodne noše vseh poljskih rodov. Dotok romarjev je prinašal Čenstohovi znatno bogastvo in samostanska zakladnica ima zlata in draguljev neprecenljive vrednosti. L. 1901 so dali menihi zgraditi nov stolp, ki meri 92 m in je najvišji na Poljskem. Letos so prispeli »romarji«, kakršnih ni Čenstohova že dolgo videla, in po nekaterih še nepotrjenih vesteh so čudodelno Marijo le s težavo rešili iz goreče cerkve. Za srca vernih Poljakov je izguba Čenstohove bridek udarec.

Prof. Burekhardt zapustil Gdansk

Komisar društva narodov v Gdanku, prof. Burekhardt je dne 1. septembra zvečer ostavil Gdansk in se odpeljal v Kovno. Preko Ride bo odpotoval naravnost v London.

Merilec za dve stotisočinki mm

Švedski inženjer Abramson je v Eskilstuni, švedskem »jeklenem mestu«, zgradil instrument, ki mu je dal ime mikrokator in s katerim lahko točno izmeri najmanjše stvari nad »velikostjo« dveh stotisočink milimetra. Instrument temelji na preprostem principu in je velike važnosti za rabo v industriji.

Smrtna nesreča nemške odprave v Ameriki

Iz Lime prihaja vest, da sta se smrtno ponesrečila dva člana nemške ekspedicije v Ande, inmoščki univ. prof. dr. Kinze in neki Švicar. Hotela sta splezati na neki vršac And, pri tem pa ju je posnel snežni plaz, ki je oba treščil v globočino.

Vojskovodje v sliki

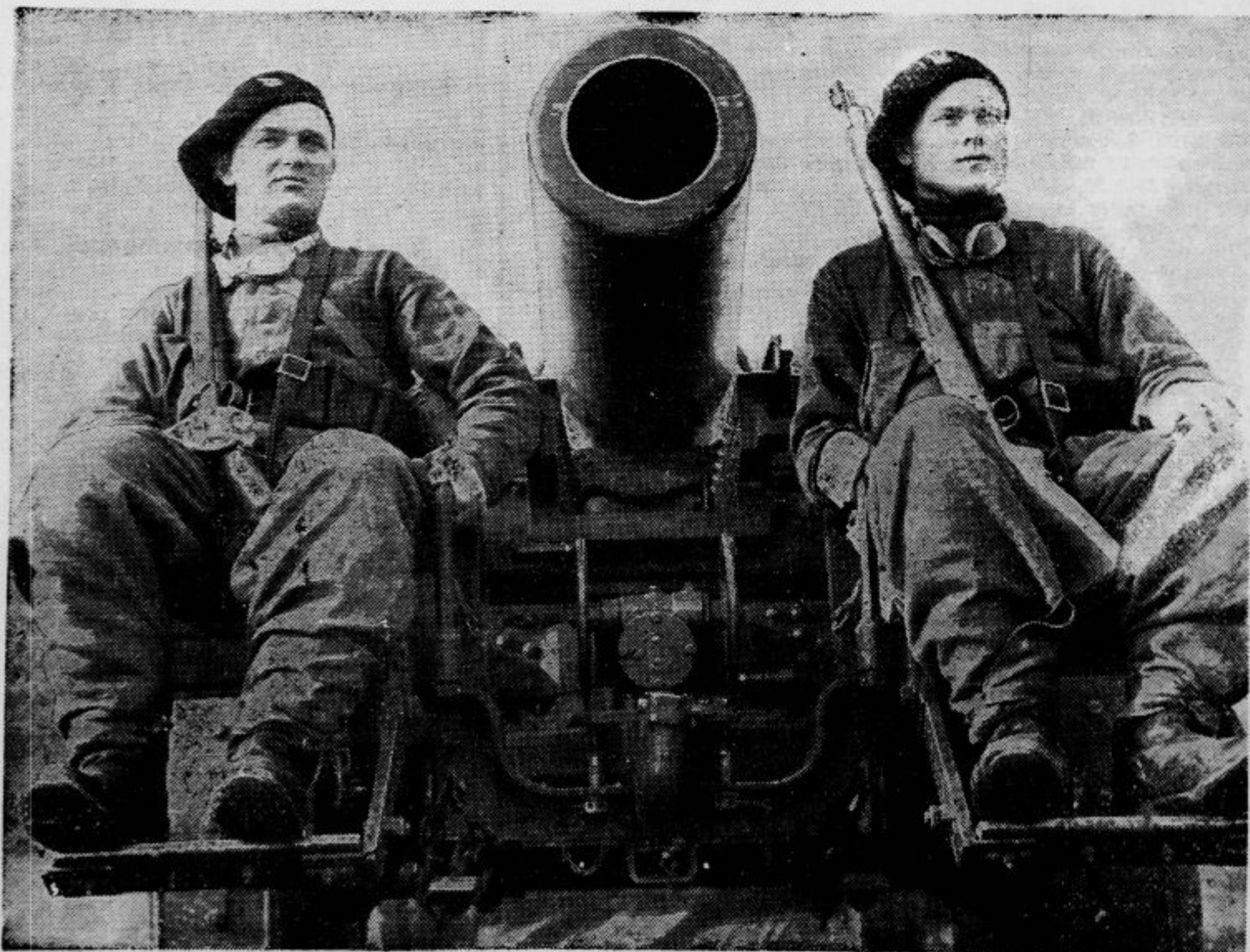

General Gamelin

General Gort

Spregovorili so topovi...

Poljsko topništvo na poti proti zapadnemu bojišču

Zadnji pri Hitlerju

Angleški poslanik v Berlinu sir Neville Henderson prihaja v kancelarsko palačo, da izroči Hitlerju odgovor londonske vlade

Sličice iz Londona

Evakuacija šolske mladine s plinskimi maskami
Zanimanje samo za vojno

Evakuacija angleške prestolnice, ki se je začela minuli petek, se z vso naglico dovršuje. Od petka zjutraj dalje so rekvirirana vsa prevozna sredstva: železnice, avtomobili in podzemna železnica samo za transporte iz mesta. Na nekaterih progah, ki drže iz Londona, so železniški promet za tri dni zaprl. Šolske otroke so odpeljali iz mesta v zaključnih skupinah. Vlak transport je prejel pred odhodom rezervno racijo živil, plinske maske in garnituro perila. Otroci, ki še ne obiskujejo šole, so ostali v oskrbi in spremstvu mater.

Izpraznjevanje mesta se je začelo na vzhodnem delu prestolnice. V ta namen je poslovalo 160 avtobusnih postaj, s katerih odhajajo transporti vsakih deset minut. S pomočjo teh ukrepov upajo, da bo mogoče London izprazniti v glavnem že do nedelje.

Prizori na ulicah kažejo od ure do ure bolj nazorno sliko vojnega časa. Vse kletne prostore, zaklonišča in pritlična stanovanja oblagajo z vrečami peska. Straže proti napadom iz zraka se čedalje bolj množijo. Na ulicah in trgih je videti vedno več uniform.

Obisk prireditelj se v zvezi z evakuacijskimi odredbami silno krči. Tako je n. pr. obiskalo v sredo razstavo za radio samo 200 oseb, dočim je imela razstava prej povprečno 50 tisoč obiskovalcev dnevno.

Takoj za otroke bodo odpeljali iz Londona bolnike. Londonska borza bo od 1. septembra dalje zaprta. Kdaj jo bodo zopet odprli, bodo oznanili po radiu.

Poslovno življenje v Londonu

Poslovno življenje v Londonu je skoro popolnoma zamrlo, samo v vojnih industrijah delajo s polno paro. Vse angleške banke že nad teden dni izgotavljajo svoje listine v treh prepisih. Lloydsova banka je zadnje dni poslala v London nad 40 milijonov dolarjev gotovine. Ta vsota predstavlja železno rezervno, ki mora v vojni dobi ostati nedotaknjena.

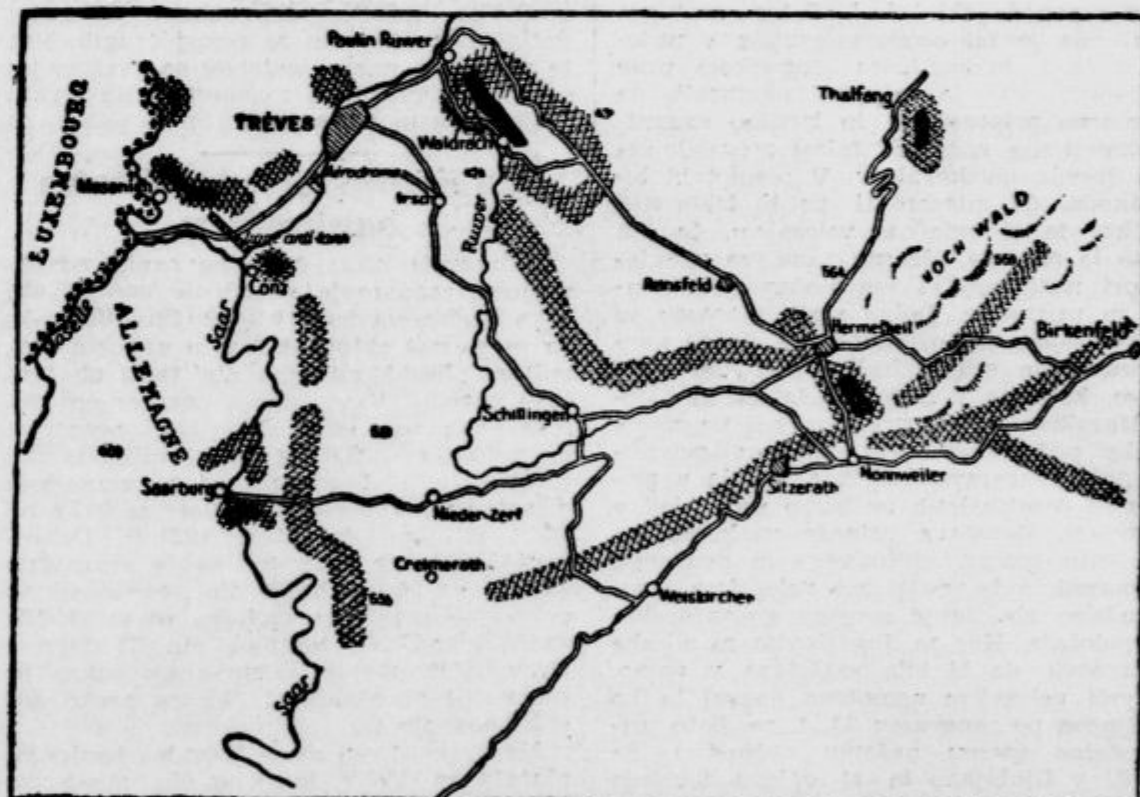
Pisma iz Anglije pod cenzuro

V Angliji je vsako v inozemstvo namenjeno pismo podvrženo vojaški cenzuri.

Železniški promet v Italiji bo skrčen

Kakor poročajo iz Rima, se bo železniški promet v Italiji z dnem 5. septembra skrčil za polovico normalnega prometa. Takisto bo skrčena najmanj na polovico vsa obalna plovba.

Zemljevid Siegfriedove črte

Črtkana polja kažejo obrambne utrdbe, črna pa podzemne trdnjave

Novi rudniki v Rumuniji

V rumunskem ozemlju Ramnic-Sarat v bližini hriba Purcel so odkrili ležišča svineca in cinka. Ležišča so dovolj bogata, da se bo izplačalo intenzivno izkoriščanje tega ozemlja. V tem kraju so odkrili celo ostanke starih peč, v kakršnih so časih topili kovine.

Lastniki zemljišč so že začeli kopati rudno. Odvažajo jo v Transilvanijo, kjer se že gradi topilnica. Trije inženirji, ki so več let raziskovali teren sodijo, da se nahajajo v tem kraju tudi sloji zlate rude. Njih poglobitveno delo je zdaj posvečeno raziskovanju tega vprašanja.

Pariz z balonsko oporo

Potem ko so sto in stotisoči prebivalcev Pariza ostavili francosko prestolnico z vlakom in avtomobili, so vojaške oblasti obdale mesto z balonsko zaporo, ki naj ščiti mesto pred letalskimi napadi.

Nov ruski poslanik v Berlinu

Za novega poslanika pri berlinski vladi je moskovska vlada imenovala diplomata Skvarčeva. Dosedanji ruski poslanik pri nemški vladi Merekalov bo premeščen drugam.

Smrt predsednika agencije „Domei“

Iz Tokija poročajo, da je umrl predsednik znane čenopisne agencije »Domei«, ki je učakal starost 56 let. Zadel ga je kap. Lansko leto v decembru ga je japonska vlada imenovala za senatorja.

Postani in ostani član Vodnikovih družbe!

A NEKDOTA

O angleškem pisatelju in duhovniku Lawrenceu Strenu je bilo splošno znano, da zelo slabo ravna s svojo ženo. Navzlic temu je imel besedo o »ljubezni in zakonski sreči« pogostoma na jeziku. V družbi z znamenitim igralcem Garrickom se je povzpel nekoč celo do izjave: »Možu, ki ne nastopa pred ženskami kot gentleman, bi morali zažgati hišo pred nosom!«

Vse je bilo presenečeno nad takšnim hinavstvom in nihče ni našel besede, samo Garrick je menil: »Gotovo ste zelo visoko zaverovani zoper požar!«

VSAK DAN ENA

Kako ti je včer novi poklic bolničarke? »Nimam posebne sreče. Bolniki so ljubosumni na zdravnika in odklanjajo narokov.«

(»Marc Aurelio«)

